

Žores Alferov

Žymus rusų fizikas, profesorius, Rusijos mokslų akademijos narys, Nobelio premijos laureatas, Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys. Gimė 1930-03-15 Vitebske, Baltarusija. Mirė 2019-03-01 Sankt Peterburge, Rusija.

Aukso medaliu baigė vidurinę mokyklą Minske. 1952 m. baigęs Leningrado elektrotechnikos institutą nuo 1953 m. dirbo tarptautinio lygio A. F. Jofės Fizikos ir technikos institute Leningrade (dab. Sankt Peterburgas). Nuo 1987 m. buvo šio instituto direktoriumi. 1961 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją, 1970 m. – tapo fizikos-matematikos mokslų daktaru ir 1972 m. Leningrado elektrotechnikos instituto (dab. Sankt Peterburgo elektrotechnikos universiteto) profesoriumi. 1979 m. išrinktas TSRS mokslų akademijos nariu, nuo 1990 m. – TSRS, vėliau Rusijos mokslų akademijos viceprezidentu.

Akademikas Ž. Alferov dalyvavo kuriant TSRS pirmuosius tranzistorius, fotodiodus, didelės galios germanio lygintuvus. Jis buvo puslaidininkių sudėtingų įvairialyčių darinių fizikos, jų taikymo tranzistorių tobulinimo, optoelektronikos ir kitose srityse pradininkas.

Ž. Alfiorovo darbai įvertinti daugybe TSRS, Rusijos ir užsienio šalių premijų ir apdovanojimų. 2000 m. jam buvo paskirta fizikos Nobelio premija (su Herbertu Kroemeriu ir Džeku Kilby).

Su Lietuvos mokslininkais akademikas Ž. Alferov bendradarbiavo daugiau nei 50 metų. Ypač dideli jo nuopelnai plėtojant Lietuvoje puslaidininkų fizikos ir medžiagotyros tyrimus. Daug Lietuvos mokslininkų stažavosi arba dirbo jo laboratorijoje Sankt Peterburgo elektrotechnikos universitete. 2002 m. akademikas Ž. Alferov buvo išrinktas Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariu.

Profesorius Ž. Alfiorov aktyviai dalyvavo ir politinėje veikloje. 1989–1991 m. buvo TSRS liaudies deputatas, nuo 1995 m. Rusijos Valstybės dūmos deputatas.

Jis yra 500 mokslo publikacijų, 50 puslaidininkų technologijos išradimų autorius. Parašė 4 monografijas.

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus
vyriausioji specialistė Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.
Visuotinė lietuvių enciklopedija.
Nuotrauka – V. Valuckienės